

Status pensjonsområdet og forventninger til pensjonspolitikken

Roger Bjørnstad,

Forsikringskonferansen, 25. januar 2022

LOs pensjonsmål. Kongressvedtak 2017

Arbeide for et **fellesfinansiert og fellesskapsstyrt** pensjons- og trygdesystem der mottakerne har kontroll over ytelse og forvaltning gjennom demokratiske organer eller tariffesting.

Arbeide for at samlet pensjon ved 67 års alder skal gi en inntektsdekning på **minst to tredeler av lønn**. Det må også gis reell mulighet for å kunne gå av tidligere for de som ikke kan stå i jobb til arbeidslivets slutt.

Et bredt organisert pensjonssystem må sikre muligheten for **jobbskifter uten tap av pensjon, kostnadseffektiv forvaltning og premier og ytelser som er like uavhengig av kjønn**.

Hva får Marit i alderspensjon og AFP?

Marit er født i **1960**. Hun jobber i industrien og tjener 470 000 kroner i året. Når hun blir 62 år, har hun jobbet i 40 år.

Samlet alderspensjon og AFP blir for Marit:

220 000 kroner

47,2 %

Men, hva får Morten?

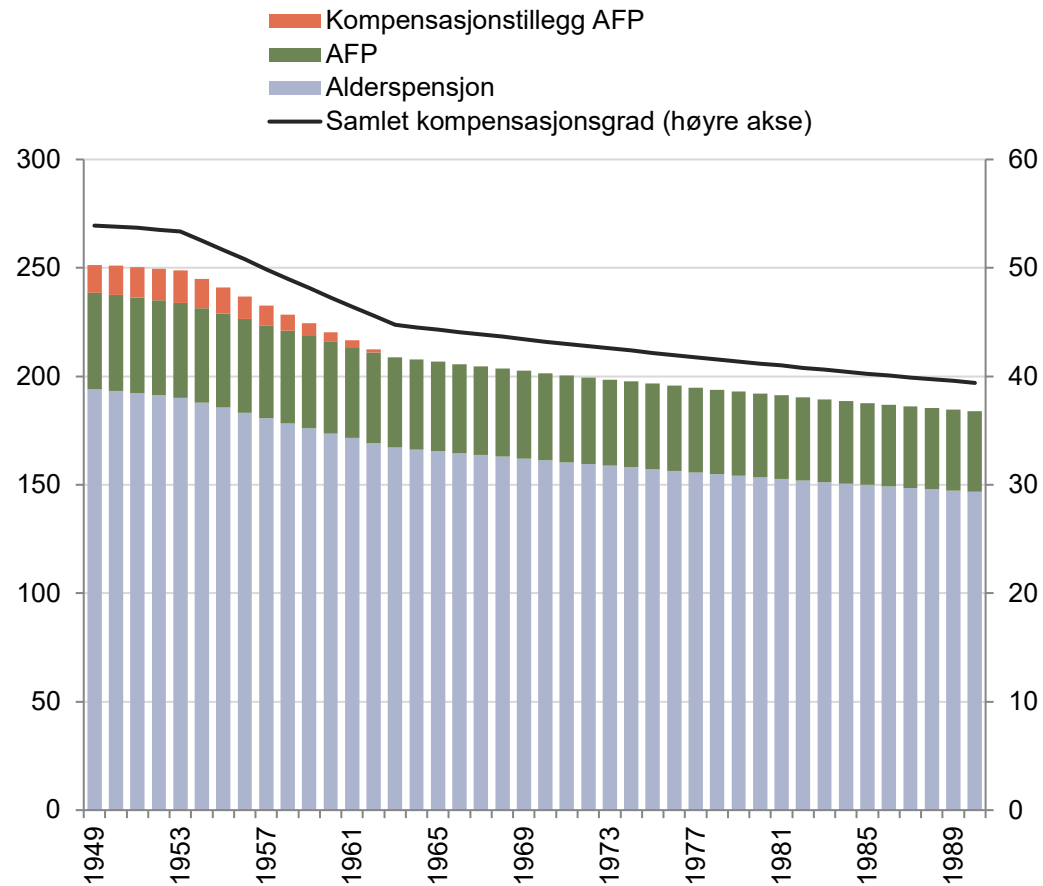
Morten er født i **1975**. Han har samme karriere og lønn som Marit. Samlet alderspensjon og AFP blir for Morten:

200 000 kroner

43,2 %

Bakgrunn: Levealdersjusteringen reduserer pensjonen

- Årlig pensjon etter årskull. Folketrygd og AFP. Uttak 62 år, lønn 5G (470 000)
- **AFP (62 år) har gitt 54 % av lønn som lovet. Mange tar ut pensjon og fortsetter i jobb**
  - Hovedmålene innfridd og bærekraften styrket
- **Samtidig er det nå ytelsene begynner å falle (særlig 2015-2025 for 1954-1963-årgangene)**
  - Også «slitergrupper» jobber lenger, men økningen har stoppet opp pga nedtur i økonomien og engangstilpasning.
- Prosent av nivå før reformen. 1949-årgangen=100
- Årlig ytelse kan opprettholdes ved senere avgang
- Fram til 1963-årgangen må utsette avgangen med 2 mnd per årskull.
- Etter 1963-årgangen må utsette avgangen med 1 mnd per årskull

Under halv pensjon for sliterne

HOVEDPROBLEM

NIVÅ FOR SLITER

1963-årgangen for perioden 2025-2030

Anslag* for pensjonsdekning basert på dagens utsikter

	2025-2030	2015
(1953-årgangen)		
62 år («Sliter»)	45 %	54
%		
65 år («gjennomsnitt»)	54 %	60
%		
67 år (opprinnelig FT-alder)	62 %	65
%		

*Industriarbeiderlønn 40 år ved 62, 65 ved 67 år

LOs strategi for å styrke pensjonene i en tid med levealdersjustert Folketrygd

LO støtter pensjonsreformen

**Styrke opptjeningen i alle
supplerende ordninger**

AFP
OTP
Pensjonskapitalbevis
Fripoliser
Offentlig tjenestepensjon

Hva gjør vi med «sliterne»?

LOs pensjonsseire

1. Sikring av ytelser til sliterne
2. Egen pensjonskonto. LO-favør med svært prisgunstig tilbud til medlemmene, mer pensjon for innskuddet
3. OTP fra 1. krone
4. Tette hullene i AFP
  - Avklaring om ny AFP, men ikke avtale
  - Syke og nedbemannede får nå AFP

AFP i dag – en «alt eller ingenting»-ordning

- AFP er en god pensjonsytelse
- Men den er enten – eller
  - God om du får den – eller ingenting om du mister den
- Mange får 40.000 – 50. 000 kroner i ytelse hvert år resten av livet
- Du må søke om og kvalifisere til ordningen
- Du får det samme i AFP-pensjon uansett tid i AFP-bedrift
  - 7 år i AFP-bedrift fra du er 55 år til 62 år gir det samme som 40 år i bedriften

Tariffoppgjøret 2018

Felles mål for en fremtidig AFP-ordning

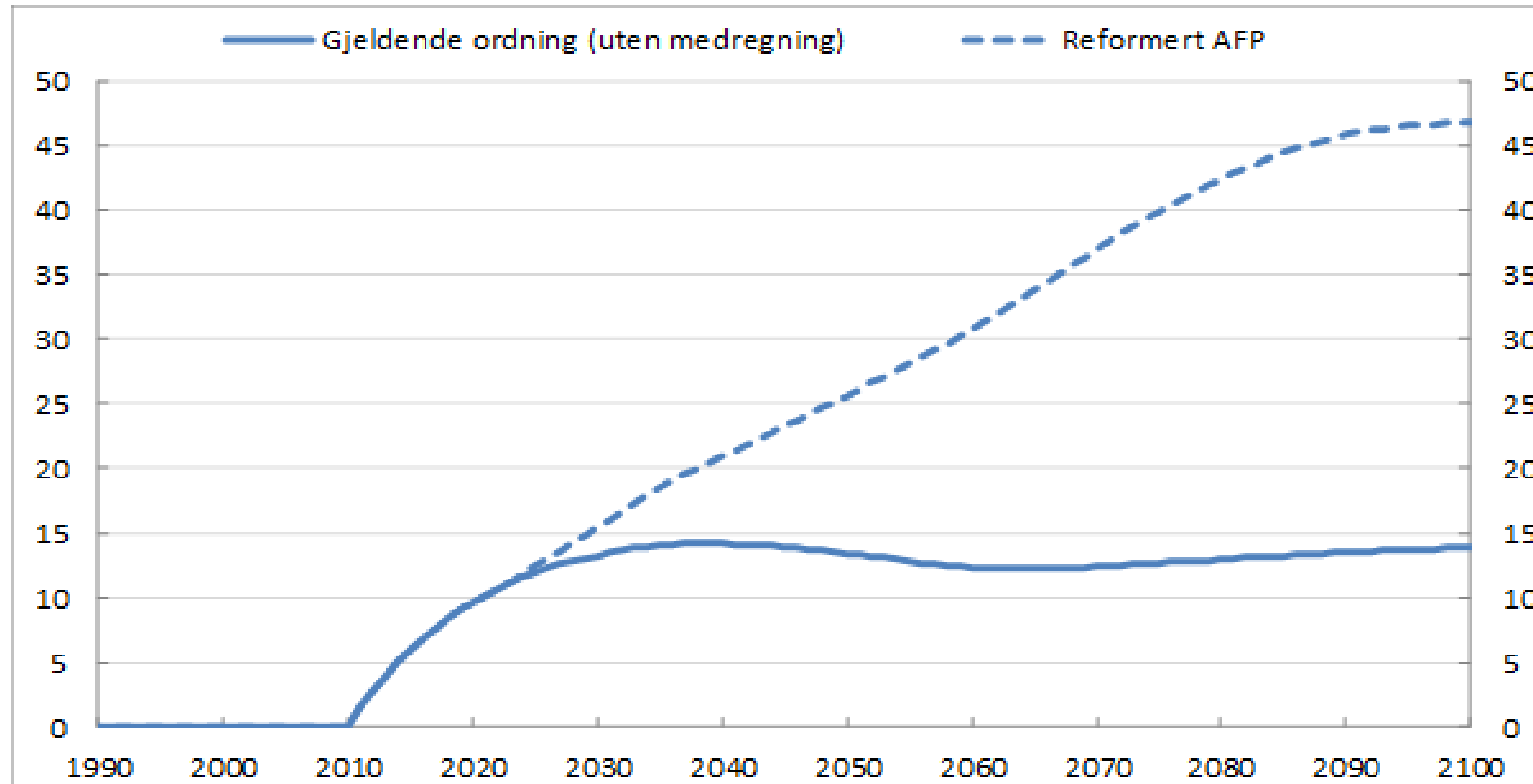
- bedre samsvar mellom tid i AFP-bedrift og hva man får utbetalt i pensjon

LO og NHO ferdig utredet en refermert AFP

- Dagens hull fjernes umiddelbart når en ny ordning innføres
  - Fjerner krav om minst 7 av 9 år i AFP-bedrift etter 55 år
  - Fjerner krav om å være ansatt siste tre år
  - Fjerner krav om å være i AFP-bedrift ved 62 år
  - Fjerner krav om å være i jobb ved 62 år.
- Ordningen skal fortsatt være en kvalifiseringsordning som innvilges endelig ved avgang 62 år eller senere (kun krav om ikke-uførhet)

Andel av alle alderspensjonister som vil få AFP

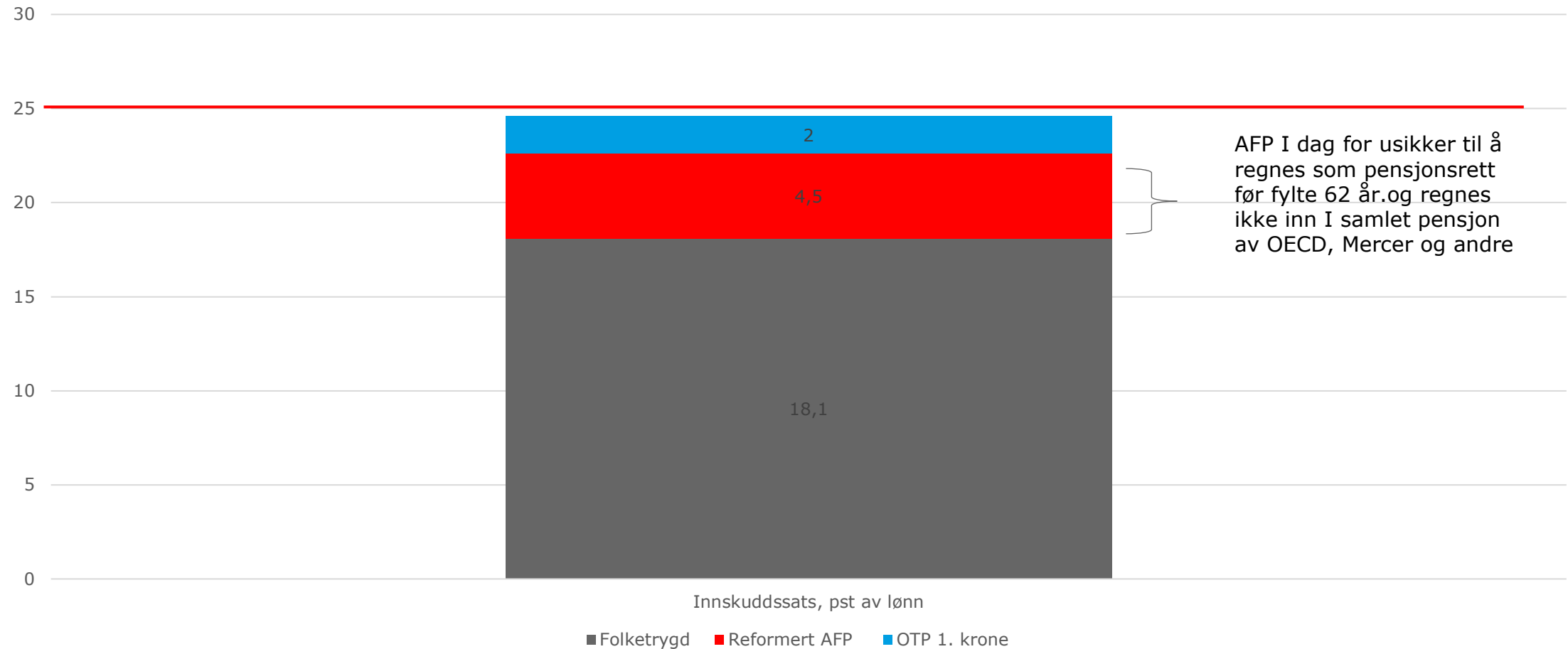
Andel av alle alderspensjonister med gjeldende og reformert AFP. ¹ Framskrevet 2023–2100

¹ Eventuelle krav til minstetid i ordningen er ikke hensyntatt

Kilde: Statistisk sentralbyrå

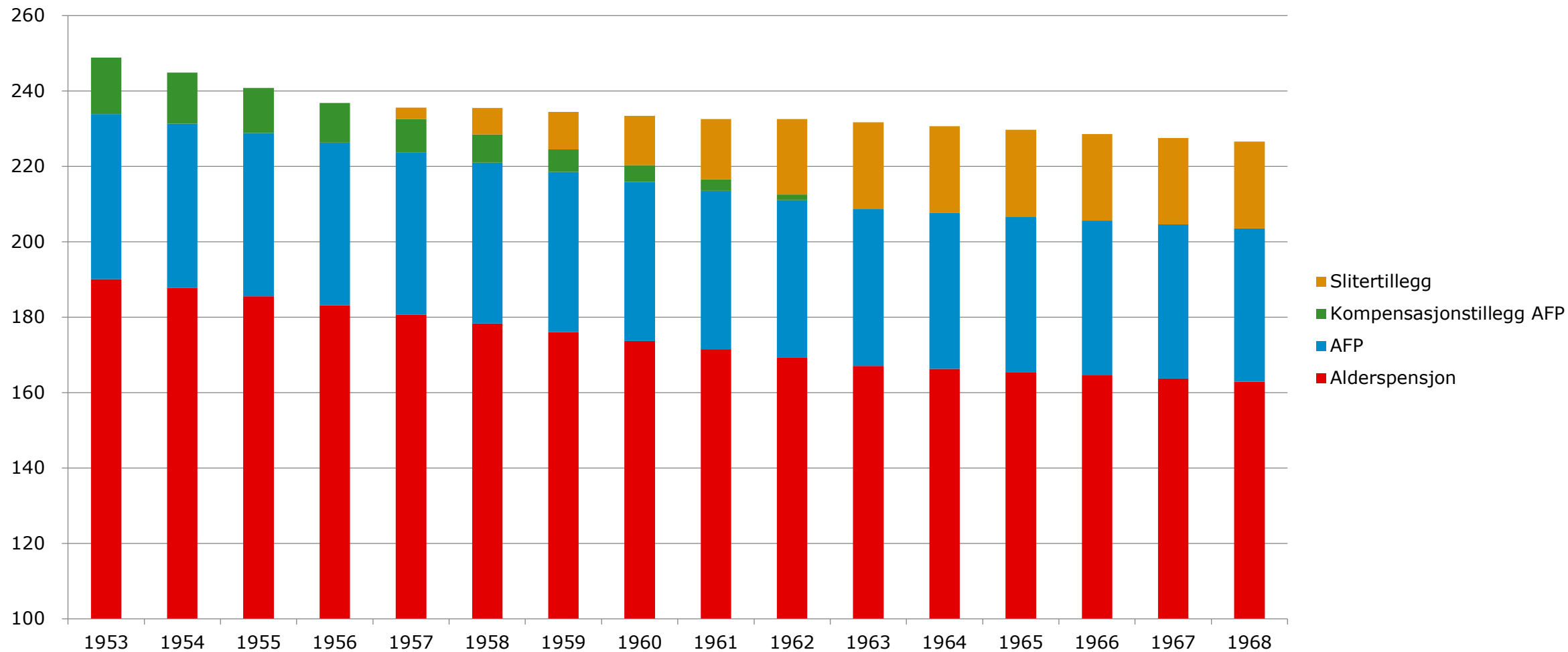
Samlet innskudd med reformert AFP nærmer seg standarden som Banklovkommisjonen satte for en god pensjon

Sikring av ytelser til sliterne

Samlet bidrag fra kompensasjonstillegg og slitertillegg øker, mens levealdersjusteringen reduserer øvrig pensjon (lønn 5G).

Forventninger framover

- Følge opp pensjonsutvalget for å sikre økonomisk og sosial bærekraft
- Bidra til å gjøre AFP mer forutsigbar og rettferdig
- Tjenestepensjon:
  - Ytterligere styrking av minsteytelsene
  - Bedret lovverk og rammebetingelser for kjønnsnøytrale ytelser
  - Gi mulighet for fellesordninger for innskudds- og hybridordninger
  - Egen pensjonskonto for hybridpensjon
- Bedre uføres folketrygd gjennom skjerming mot levealdersjustering
- Fripolisene må reguleres bedre enn i dag
  - Nedsette et offentlig utvalg som kan foreslå endringer og strukturelle grep
- Særaldersgrenser i offentlig sektor må på plass gjennom forhandlinger

Takk for meg!

Roger.bjornstad@lo.no